

tocats de Lletra

XV Edició

Festival literari

Del 19 al 31 d'octubre de 2021

Fràgils

GUIA DE LECTURA

EN LA MENT
 ESTIC CAN
 I TEMPEST
 M'EXALTA
 I TRAURE
 DE LA DARR
 DEINA D'AG
 TOTA BRILLAN
 INUITA
 INCORPOR
 DOR
 les estrelles.

FOSC
 TIONS
 RT
 ENS
 PRE! L'ALBA
 A,
 que m'encen

Fràgils

Que la fragilitat és en nosaltres i en tot el que ens envolta sol ser reconegut només quan ens hem d'encarar amb la seva evidència. Generalment, una certa sensació de força, control i indestructibilitat ens guia. Enguany, trasbalsats encara pels efectes d'aquesta pandèmia, ens ha semblat de donar veu a la fragilitat. La pròpia i l'aliena. La física i la poètica.

El festival arriba a la seva quinzena edició, es fa gran, i tot això gràcies als poetes i a les poetes, gent de lletra, artistes, entitats i institucions que ens heu fet costat durant aquests anys. Un programa paritari ens obre les portes: un Tocats ple de propostes literàries per a tota la ciutadania. Programem amb Salut Mental poesia als Espais Creatius, apropem la literatura als joves dels instituts amb una xerrada amb una booktuber, parlem de dona i literatura i presentem un itinerari literari amb els usuaris del Centre de Normalització Lingüística, i tot això perquè la cultura també la fem per no deixar ningú enrere. I no oblidem les efemèrides: de la poeta Felícia Fuster, del músic Manel Camp –un artista nostre que sempre ha estat molt present al Festival–, i també d'una època: la República, que va significar una alenada d'aire fresc per a tothom, ara fa noranta anys.

Novament us convidem a participar en els actes programats, amb el convenciment que la poesia, la literatura i la lectura són més necessàries que mai.

Edició no venal

Primera edició: octubre de 2021

Edita: Ajuntament de Manresa

Amb el suport de la Institució de les Lletres Catalanes i la Diputació de Barcelona

Selecció de textos: Jordi Estrada

Anna Crespo i Obiols

*Regidora de Cultura de
l'Ajuntament de Manresa*

Tu, jo i la música

Selecció de poemes de Joan Margarit

Marxa fúnebre per a Art Tatum

Negre i cec, pianista en boïtes i bars,
tocava Porter amb les mans de Liszt.
Perquè a la mort també li agrada el jazz,
no va poder arribar mai a París.
Ella va descansar la seva mà
de gàngster en les teclades de marfil,
donant-li el to per començar a tocar
en el seu club privat al cel de nit.
El contracte és per sempre: whiskies d'ombra
l'escalfen, negre i cec, mentre despulla,
fins a fer-la sublim, la melodia.
El piano tancat també és la música:
és el taüt d'Art Tatum, on assagen,
llunyans, els seus lilosos dits de pluja.

Versos per a la Billie

Abraça'm, demanaves.
Embraceable you, diu
la teva veu, alhora
estripada i lluent.
Abraça'm: i et faltava
un any per al final.
Sento els vasos com dringuen
i els morts que t'aplaudeixen:
clavegueres de venes
arrosseguen l'espessa
melodia d'un saxo.

És aquella veu negra que fregava
els blancs graons de marbre,
cridava en un esbronc
d'algun bordell de Harlem.
La veu que, com la pluja,
rentava el sutge als vidres
d'una presó de dones.
La veu dels estranys fruits penjats dels arbres
en l'immens Sud del món.

Embraceable you

Que trist escoltar Gershwin sense poder abraçar-te.
Som en el blanc i negre d'una vella pel·lícula:
l'última nit al ball amb els vaixells de guerra
havent de salpar a l'alba. Potser vaig ser el xicot
que cauria en combat, i tu vas ser la noia
que mai no oblidaria el nom de la cançó.
Nosaltres vivim l'ombra del seu demà perdut
en un obscur ballable. Avui, aquella música
es toca en els concerts i ningú no la balla.
Equivocats de temps, hem destruït records.
La festa està acabant: guardem-nos l'últim ball
–la llum d'or vell del saxo i una peça de Gershwin–
per quan arribi l'hora d'embarcar
en el vaixell de guerra.

Remolcadors entre la boira

Lluent amiga de la nit,
disc lúcid de la lluna:
avances per la platja al meu costat
il·luminant les cambres
on els amants són els miralls
afligits pel termini d'una nit.
Tu i jo vaguem per la ciutat caiguda.
Hi ha fulles de diari arrossegant-se
com gavines de guerra que, ferides,
moren al moll, i cartes
d'amor que, com rebuts de vells negocis,
han passat comptes amb el meu record.
Quan comença el viatge vers la fosca,
cal decidir la companyia: jo he escollit
els rius de sons espessos i lluents
de dues armes d'or, dues trompetes:
una de negra, el so calent de Clifford
com un foc al carrer en una nevada,
i la trompeta blanca –que amb prou feines
es pot sentir en la pútrida tenebra
amb rètols d'hotels tristos– de Chet Baker.
Passo vora amenaces de parets
i d'escales del metro amb embalums
de cartrons on s'oculten els qui hi dormen.
Ombres de músics toquen en la nit.

Esperava un acord respecte als fins
i no hi havia cap finalitat.
Esperava la vella passió
del naufrag per fer un foc davant del mar
i ningú no volia ser salvat.

Tendresa de fons

Als vells discos de jazz també m'agrada
escoltar-hi el soroll que ve del públic.
Hi ha algú que crida amb veu enrogallada,
feliç de com estan tocant els músics.
Hi ha aplaudiments; una copa trencada.
El panteix del local en el suburbi
d'una ciutat del Sud. Uns moments únics
que tornen del passat cada vegada.

Alguna cosa així deu ser la vida
més enllà de la mort: una perduda
remor de veus en una nit de música.
I deu ser, la nostra ànima immortal,
aquest instant precís, fràgil i breu,
quan un vas dringa en un vell disc de jazz.

Els discos i la mort

Ve un dia que el passat no se suporta.
Tenia tants discos de pasta
amb cançons enterrades en els solcs.
Pesaven com el plom i els vaig llençar.
El passat va tornar-se més lleuger
i vaig continuar cap al demà
amb l'altra música, més sol que mai.
De sobte estan sonant en algun lloc:
són veus de vells amics, d'amors de joventut.
És el primer senyal d'alguna cosa irremeiable.
Les cançons d'aquells discos
ja les escolta en algun lloc la mort.

El ball

No la vas abraçar a un concert de Schumann,
ni et van cremar els seus ulls escoltant Bach.
Si l'estàs recordant en una música
ha de ser la d'un ball entre els solars
del barri on ja la lletra està perduda
darere herbotes i murs del cap al tard.
Al teu costat, en la butaca buida
del cine la recordes: vas regant
les roses amb lleixiu i poses lletra
al passat, aquest lloc de mala mort
com un bolero que conserva el fred
d'una cita en el gris de la vorera.
Hi ha una veu càlida i, sota els peus,
sents tremolar el mosaic ballant amb ella.

Algú que toca “Loverman”

Concentrat i tranquil està bufant
un raig d'aire calent dins el metall.
El so del saxo ve des d'un ahir
de fum de fàbriques, quan la sirena
del primer torn sonava abans de l'alba.
Recorda el primer *Loverman*, al Jamboree.
Per ell torna a tocar-lo,
i pels qui vam ser joves a la Rambla.
Pel jazz que els ianquis duien
en els vaixells de guerra, els anys cinquanta,
per aquelles hores
de matinada on homes amb grans mànegues
regaven les llambordes sota els plàtans.
Concentrat i tranquil està tocant
altra vegada *Loverman* al Jamboree.
Més tard, mentre netegi l'instrument,
pensarà que la música és dins seu
com la mort dins de l'ànima d'una arma.
Concentrat i tranquil, i –no ho sabíem–
era el seu últim *Loverman*, al Jamboree.

Canta'm “Alivio”

Aquí, trenta anys després,
davant del mar com d'un gran text d'història,
en aquesta petita residència
que hi ha a *Primera y Veintidós*,
un home decebut va recordant
l'orquestra a la terrassa, al pis catorze,
amb l'Havana i la nit al seu voltant.
Em sembla veure'l, aquell noi, em diu
quan, apropant-se a la vocalista,
va dir-li: per favor, canta'm *Alivio*,
i va anar a recolzar-se a la barana
mentre el ritme de bongos i maraques
feia que tremolessin les estrelles,
i la veu negra de la bolerista
en les temples suoses ressonava.
Quan, lentes, les paraules s'allargaven
en arribar el final de la cançó,
s'enfilà a la barana i va saltar
amb els llums de l'Havana que giraven.

Els dos callen mirants vers l'horitzó.
Sento la soledat de les onades
a la ciutat decrepita i cansada
que, entre monotonia de ventiladors,
s'ajeu vora el mar, mostrant impúdica
els vells eslògans revolucionaris
que, a la mateixa pena del present,
ressonen com maraques del passat.

Xostakòvitx. Simfonia “Leningrad”

Recordes? La Joana havia mort.
Tu i jo anàvem en cotxe cap al nord,
fins a l’apartament davant del
mar, i escoltàvem aquesta simfonia.
Vam començar el viatge
un matí lluminós. Dins de la música,
el dia era de murs coberts de gel,
ombres de vianants amb sacs mig buits
i trineus amb cadàvers sobre el llac.
Com una pista d’aterratge al sol,
l’autopista fugia i, rere els sons,
s’estenia la boira dels obusos
i l’empremta dels tancs damunt la neu.
Era un matí d’or blau de juliol
llampurnejant en el cristall del mar.
En els metalls i cordes ressonava
la glòria, que sempre és en passat,
rebutjant, sempre rebutjant, la vida.

De nit només quedava la remor
de les onades sota la terrassa.
En canvi, dintre nostre, com dintre de la música,
rugia el temporal de neu i ferro
que es desferma quan passa fulla la història.

Llum de la meva vida

Jo era un noi que escoltava per la ràdio
cançons d’amor, i no hi havia res
que m’agradés mirar tant com les dones.
Quina felicitat
la boira dels seus cossos pels carrers
i tots els somnis on les despullava.
Puc recordar l’erecció brutal
d’un noi abandonat sota la pluja,
la premonició del vell que soc.
M’agrada recordar el cos de la noia
que va quedar-se amb mi. Encara sento
la seva veu alegre per telèfon:
Dona de sopar als nens. Tornaré tard.
Probablement, no va tornar mai més,
però ara que som vells ja ens és igual.

Bandoneón

L'harmònim litúrgic de carrer,
l'orgue alemany més pobre,
va embarcar amb els emigrants,
que el van portar als bordells de Buenos Aires.
Igual que un capellà que ha apostatat,
allà va arrossegar-se per històries
de soledat i de melancolia.
Sempre he estimat els tangos, que escoltava
quan era un nen, les tardes de diumenge,
amb el pare i la mare que els ballaven
amunt i avall pel passadís de casa.
Són la veu d'una època perduda,
amb el bandoneón arrossegant
lletres que parlen dels amors culpables.

Els qui ballaven en el passadís
ara ja són dintre d'un tango.
Misteriosament feliç el cantusseja
un vell provant un pas de ball en atansar-se,
amb un somriure, a la Desconeguda.

Sonata

Mentre estic escoltant-la, cau la pluja.
Penso en el gos que, solitari, anava
rere el taüt de Mozart: puc seguir-lo
ahora en els compassos del piano
i en els camins que fa l'aigua en els vidres.
Misteriosament feliç, segueixo un gos
fet ahora de música i de pluja.

Música soviètica

La música és sempre una dreuera.
Escolto Xostakóvitx i em ve a la memòria
la granota oliosa del meu oncle.
Porta la sigla de La Maquinista.
Jo li duia el dinar
al taller de les màquines de tren.
Assegut vora seu li feia companyia
en aquell descampat d'herbotes i ferralla.

Va hissar una bandera catalana
a la teulada de La Maquinista.
La nit que va venir la policia a casa
va córrer que uns veïns l'havien delatat.
Una mentida: eren bona gent,
però els de casa van trigar molts anys
a poder creure que eren innocents.

Amb la mateixa força de la música,
és una altra dreuera la calúmnia.
Què fer amb Xostakóvitx?
Amb tanta dissonància que és una despedida?

El tocadiscos

Era un moble de fusta, gran i fosc,
envernissat com un mirall:
el meu pare no va permetre mai
que algú que no fos ell el fes anar.
Tornava a posar sempre el mateix disc,
com si intentés desesperadament
saber per què, escoltant-lo,
arribava a algun lloc.
Robert Schumann, *Concert per a piano*
interpretat per Friedrich Gulda.
Continuo escoltant-lo i recordo
un carrer de casetes a Las Palmas,
totes amb una cabra en el terrat.
Al fons, el mar.

Jazz

Una nit vàrem dur-lo amb nosaltres
al seu primer concert.
S'estava tan quiet entre tu i jo.
La llum dels focus va deixar tot sols
el saxo i el piano. Dins l'ombra, en els ulls tímids
tenia el centelleig dels instruments.
La raó més profunda de la música
l'abrigarà de la desemparança.
Li quedarà l'escalf de la germana morta.
La nostra companyia. En qualsevol concert.

Celebració

Una nit vas sortir, jo em vaig quedar amb els nens.
Es va posar a nevar i vas tornar tard.
Quan fa tants anys que vivim sols,
m'he alçat de matinada: neva
igual que aquella nit.
Sense avisar-te, m'he vestit, me'n vaig,
arranco el cotxe, poso música
i sona a tot volum Bach al piano
mentre l'eixugaparabrises escombra
els flocs de neu i entro a l'autopista.
Gairebé no hi ha trànsit. Canto a crits
aquesta música impossible de cantar.
Un vell que condueix enmig de la nevada
perseguint en la nit el seu amor.

Arkadi Volodos: Sonata D894

Aquesta música és modesta
com un sopar a la cuina, hospitalària
com haver tingut fills, i es compadeix
d'aquest cos que arrossega la marea
a la platja d'hivern de cadascú.
Quina franquesa hi ha en les notes més abruptes
dient-me: és amor també el que sembla hostil.
En extingir-se l'eco del piano,
continua estremint-me el que he sentit.
La música de Schubert és una forma de la caritat.

Música contemporània

Hosokawa, Ligeti, Gudaidulina, Henze, Schnittke

Els rèquiems compostos pel meu temps
són com si barregessin el cant gregorià
amb els sons violents i intempestius
d'un edifici en construcció.
Pot sentir-s'hi el murmuri del demà.
Són la ira i l'espant pel nostre món.
Potser també un avís
per l'orfanat que queda en aquells llocs
que fins fa poc il·luminava un clàssic.
Aquell que pensa que la nostra música
és barroera, fins i tot infame,
per força s'equivoca en no adonar-se
que un altre Orfeu ja està naixent i canta
amb els crits estentoris dels nadons.

Més que una cançó

Era com un conjur.
Sempre me l'he cantat, me la murmuro encara.
La vaig sentir per primera vegada
a un camí ple de sots a dalt d'un carro.
La veu de dona remorejava
amb un ritme d'ancestres:
"Jo i el pastor,
que vivíem d'amoretetes.
Jo i el pastor,
que vivíem de l'amor."
Una nota per síl·laba, en veu baixa.
La gent que va cuidar-me a la infància
i el fang gelat de les roderes.
Aquell fred pur de l'aire de secà,
el mateix que m'arriba des del coneixement.
Aquest soc jo: un poble sense nom.

Música de cambra

Lluís Claret i Anna Mora, Valldoreix

En una sala de concerts, quan s'acaba una peça
i jo encara la sento dintre meu,
familiar i alhora tan llunyana,
hi ha uns instants, només meus, on el silenci importa.
Però milers de mans comencen a aplaudir,
fins i tot hi ha algun crit.
De sobte és com haver caigut en un parany.
Prefereixo ser aquí, en la petita sala.
Violoncel, piano, alguns amics.
Que una sonata avanci a poc a poc
mentre, a la finestra, es va enfosquint la tarda.
Em resulta difícil escoltar
entre una multitud. M'extravio sovint
dins el bosc de les pròpies nostàlgies.
Per això, tants de segles no han pogut
esborrar aquest nom: música de cambra.

En sortir d'un concert

Per a Cristina Liso, de Pamplona a Àriz

Acaba d'escoltar la Simfonia
número tres, l'*Heroica*. Se li ha fet massa llarga,
amb ressons militars i una mica ampul·losa.
Aquesta dona gran, raonable i tranquil·la,
torna a casa de nit, acompanyada
d'una certa tristesa.
Ja han passat vuitanta anys de la Guerra Civil
i ella ha avorrit conceptes com Espanya,
la paraula enemic- la seva indignitat.
Mai no en parla amb ningú,
però creu que algun dia tornarem a matar-nos.
Així ho va sentir, ja de petita, a casa.
Mentre se'n va amb el cotxe, es planteja eludir
concerts i simfonies massa grandiloqüents,
com ara aquest Beethoven d'avui que ha travessat
Napoleó a cavall amb violència.

I de sobte somriu:
a casa seva, enmig dels camps,
té tanta música per escoltar.
Pensant en els Nocturns que posarà
demà quan surti el sol darrere els vidres,
la nit va canviant: ha canviat
quan de seguida, en baixar del cotxe,
alça el cap i retroba les estrelles.

Una alegre prudència

(César Franck: sonata per a violoncel i piano en La major)

És tant el que he ignorat i el que he perdut.
I, en canvi, com em salva aquell so poderós
de Jacqueline du Pré, la violoncel·lista
que va morir tan jove.
Cadascú és el solista del seu propi silenci:
li cal saber molt bé quan ha d'entrar
Potser soc una rata que el dolor
va endurir i que, un matí de primavera,
s'ha parat a escoltar el cant dels ocells.

Tu, jo i la música

La vam descobrir junts. La poesia
de Verlaine, de Rimbaud i de Baudelaire
sonava al tocadiscs cantada per Farré,
en un àtic modest quan Barcelona
tenia la tristesa d'aquella dictadura
i alhora l'alegria
que aportava la nostra joventut.
Li devem tant a la cançó francesa,
la d'aquells anys seixanta, el segle vint.

Montand ens va cantar poemes de Prévert:
Les feuilles mortes i *Barbara*.
Ens estimàvem tant: i tot semblava
que mai no arribaria a ser difícil.
Ens faltava la pèrdua i la mort.
I, a mida que deixàvem de ser joves,
necessitàvem més cada vegada.
Bach, Beethoven i Schubert. La duresa
que la música té, aquest consol
al que no li cal perdre el rastre del dolor
mentre el que ens va salvant és la bellesa.

Un matí d'hivern, 2020

Deshauciat pels metges, he escoltat el concert de piano de Txaikovski, on vaig poder intuir per primera vegada, de molt jove, la força de la música.

Parlar amb algú de coses importants ens resulta difícil, perquè aquestes tenen a veure amb la soledat. Sovint, si això passa, és que ens movem entre portes tancades i somriures inútils, paraules caminant per un desert. L'engany i el seu silenci -implacable- té a vegades més força que la música. Llavors només ens queda que el terror d'un instrument deixat damunt d'una cadira com una imatge de la nostra mort.

Però sovint la música triomfa: la incertesa pot ser molt més profunda i fer més companyia que la seguretat.

Final de recital

Enlluernat pel focus miro l'obscuritat on sou vosaltres. Els focus són aquesta il·lusió de l'ombra on escolteu la claredat de la meva ceguesa: tots portem un auditori fosc dins de nosaltres escoltant en silenci aquesta història de la seducció sense esperança. Estimar és ser distant. L'amor és ser estranger, però vosaltres sou l'hospitalitat d'aquest silenci que m'ha escoltat sabent que dintre vostre he deixat d'existir, que no hauré estat més que l'ombra estimada d'algú altre.

Fràgils, se'ns han trencat les ungles

Selecció de poemes de Felícia Fuster

Invocaré l'asfalt de l'ombra,
les dents que com les pedres es podreixen,
els nombres cabalístics de la pell
vençuda, els mots ressuscitats
i sense crani,
els déus perduts i grocs,
la meva sang que res detura i més...
perquè retrobis
la llum estesa de la tarda,
l'espai secret on estrelles novícies
i blanques es despullen,
les abelles del vent,
la mel dels núvols... i així aprenquis
–quasi sol– a existir
amb ferros a les ungles.
Invocaré la sal assedegada,
la pols de l'urc que es cansa i cau, les platges
amb cent ulls, llegues i mudes
que s'esperen en va per a lligar-nos,
el cant tossut dels grills
que s'extasien amb la celístia
falsa de la ciutat que vetlla.
I tot ho donaré i tot per res,
només per veure't viure.
Quina fal·lera estranya
fa que m'ho jugui tot als daus d'un cor
enderrocat,
sabent que encara que guanyés
tot ho haig de perdre.

La teva densitat semblava
fer-me per sempre invulnerable.
Cabdell de llana arnada, em vaig desfent
amb els dits nafrats d'heura.
De res no em serviran les fulles
de morera ni els cucs ventruts
de seda que es cargolen
a dintre d'un capoll ple de promeses.
Tots els fils deslligats no poden
dur-me cap corda per tibar-me
l'olor del romaní que regenera
el cel ingràvid.
Només una enfilada
per a recosir mons
i silencis em queda.
Amb una mà esquerdada escric encara
mil cartes que no tiro.

Desvalguda,
tenia la lúcida ignorància
dels qui ho han perdut tot.
Xuclava els vents estesos dels terrats
i torçant-se, les cases em seguien.
Els carrers
em deixaven passar com jutges
que s'adormen.
Volia més: amb les ungles tibants
arrencava les fulles blanques
del desembre,
del fred. Ni la son dels penjats
no em feia por.
No tenia bressol ni dents de llet,
ni mà que em fes d'ombrel·la;
reia, la boca folla amb l'entrepà
del temps.
Clavant l'ullal al mar del teu record
la meva set era més gran que l'aigua.
Deshabitada,
avui, de genollons,
busco els paranys borrosos
que deturen l'excusa del no viure.
La sorra em minva els peus.
Per al cant dels rellotges se'm fa tard;
he de sortir de pressa per endur-me
els braços desvalguts i el pes
de les espatlles nues.
El que em queda de més ho deixo:
el ventre, el cor... Estar desperta i buida
necessito,
invulnerable i dejuna de pols
Per a servir-me oberts
els més que cinc sentits, la porta
dels ulls- que haig de tancar-,
Les mans.
Les mans... quines passeres!

Volia
escriure't cartes de camins
per un correu de fugues,
parlar-te amb la remor de l'oliver
sobre el front de la tarda,
mai més, amb el vertigen
dels mots abandonats com ponts que cauen,
però no puc;
se m'han trencat
com una branca que s'asseca, els dits,
Si véns,
potser m'arribaràs d'aquí a mil anys;
tot descomptant els trens, tremolo encara.
El fred dels calendaris em fa por.
Porto ja la nuesa dels qui moren,
i cor endins
va rovellant-se l'esperar.
Abocada al damunt del jardí buit
d'una pàgina inútil, amb les restes
de mi, que quasi ja no soc,
no puc. Volia dir-te un mot que no diré,
un mot que ressonés per les mil cordes
de tots els ulls que et tanquen.

Perquè em sé presonera
me'n vaig.
Com si estigués plena de taques
em vull rentar la sang del cor
que em cansa.
Perquè em sé presonera no escriuré
en les escorces
del meu temps sense arbres.
Colom,
faré que voli una postal
amb un mot: abraçades,
i sé que s'han de perdre tots els trens
on voldria donar-les.
Cap ràdio,
cap telèfon estèril no em dirà,
mal vestides de festa,
les paraules
que em plega i em desplega el pensament.
L'estiu
ja s'ha enllestit. No trobaré
mai el bitllet cap a la son del beure.
Entretingut,
taula parada pel diumenge,
he conservat el cor molt lluny
i em manca.
Per aprendre a sostreure, a dividir
les xarxes
totes, ara rodolo, els frens trencats,
sobre munts de deixalles.
Ningú
no sentirà, del llop ferit, l'udol
ni les llàgrimes.
Segueixo els mil cantells del vent,
la neu
que, més enllà del petoneig del temps, em talla.
Canto,
m'adormiré als camins.
Canto i em curo les petjades.

Cançó per a ningú

No ploris al matí
per un sol de disfressa,
no ploris en la nit
si la lluna et clivella,
que en el cor sempre hi ha
grana per a una altra herba.

No ploris al matí
quan plogui la tristesa,
obre't de dalt a baix
igual que una finestra
i deixa passar el vent,
el vent tot ho asseca.

No ploris al matí
ni amb el mar ni amb les vespres
que et canten mur endins
els teus murs sense reixes.
Si plores un sol cop,
després ploraràs sempre.

No ploris al matí,
la vida és una festa
per on et cal anar
amb vestit de diumenge,
El cor arreberat
dins d'una fortalesa.

I si un dia hi vas nu
o amb regust de setembre,
en tornaràs plorant
de matí, tarda i vespre.
No ploris al matí
ni a la nit, ni ja cendra.

Mai

No tinc rellotge ni destí.
Tinc fred;
en el meu test gelat
no hi creix cap mot per abrigar-me,
només el gran
desert dels telegrams muts
dels àgurs o dels naufrags.
El passaport que riu ja no m'inventa
el cordam
dels viatges ni el llapis del color,
inútil,
damunt les meves mitges
blanques. Hauré d'anar-me'n, sí,
a peu.
Avar com l'heura, el tren no passa.
Tant és.
Si algú em veiés creuar els records,
li diria: detura'm
i digue'm què no soc, què ja no porto.
No tinc rellotge ni destí,
ni mocador de llet, ni cel de pomes.
Els peus, feixucs, em cauen.
El cap
em pesa com un món. I se'm desfulla.
La pell se'n va,
ja no ens trobarem més.
Tinc fred. Tinc por. Tinc aquell fred
immens, que sols el cor
mesura. El que no donen més que els vius.
El fred que no s'enterra.
Mai.

Que lluny, que a prop

Que lluny.
Que lluny, en despertar, trobem
les cases que ens ungien de son dolça.
Que lluny el fil, la matinada breu,
que ens lligava amb els jocs
i ens feia voleiar
d'una galàxia a l'altra. Que lluny,
aquell dir del no dir,
aquell escriure amb un sol gest,
fluorescent, dins la saliva,
les paraules, amb la boca dels astres.
Que lluny l'eterna descoberta
dels cinc mil continents
del somni –els dits–
pels camins vells i nous, ardents
d'una sabana.
Que lluny el piano del cel
desafinat per la cançó que es calla
perquè l'estreny aquell quequejar vell
dels meteors que cauen.
Que lluny.
Que a prop.
Que a prop ens van vestint les argelagues
el poc vial trobat. Com tornen,
sílex indiferent, els mots
que amb una trencadissa se'ns desglacen.
Que a prop que es porta el pes del cor,
el pes de les ganivetades,
de l'estrip
que el temps no sabrà sargir més.
Que a prop allò que no hem volgut.
Que a prop.
Fins quan embalsamats riem.
I com ens cansa.

M'estira el fred

Passejo
per l'oli enterbolit de la ciutat
que vetlla
aparadors d'inconsistència.
És tard. Miro roses de fum.
L'hora fa mal. El vent pessiga
quan a la nit es cusen les finestres.
El plom ofega els peus.
Un cafè obert s'arrapa
a l'ull clar de les copes que els fantasmes
retenen
per la set que se'ls menja.
Se'ls doblega la pell. El cos
intemporal els cau
pel buit esbatanat de les butxaques.
Més que mai,
vent d'eucaliptus em desvetlla,
m'eixuga el pensament.
Mullada de tristesa, veig
cares, esponges, fronts que es buiden.
La llòbrega foscor de les parets
em troba inútil. Ho soc. Ploro
els cops de colze de les hores,
el xisclat agut, coent, del campanar
que ningú
no vol sentir, ni escolta.
M'estira el fred
a fi que sola em tanqui.
Només em queda una hora al cor.
Obro la mà
i el cor se'm descabdella.
Quanta plena buidor sense camí,
roda- catúfols- sempre.
El magma espès de l'existència és dur,
i la sínia
del món roda només per sobresalts.
Ens enfonsem
a poc a poc. Potser distrets.
Potser massa de pressa.

Parlaré

No vull plorar.
Parlaré dels herois gairebé inútils,
que inèdits i esfumats aixequen
cada matí,
com un gran pes, la vida.
Parlaré de com s'espolsen el cor,
de com se l'esbandeixen i l'eixuguen
a corre-cuita,
amb el retall de cel encara nou
que esquinça la finestra.
Diré com amb les pedres es desgasten
i els passos se'ls fan curts.
Com es disbauxen amb la xarxa
de les hores espesses,
amb aquells plats que no netegen.
Tot i l'engruna
morada de pa blau,
acaben per menjar només la pols
de les venes que els porten
qui sap a quin diluvi.
Us diré com agafen, sac de vent,
el metro
sense portes del viure,
corrent, perquè s'escapa.
I per res nou. Pels rosegons de sempre.
Com deixen que els sacsegi
el coure foll
d'una orquestra que els minva
i els llima les orelles.
I els arbres xops
i les mars esfullades
i les platges eixutes dels desitjos
que els traven o els travessen
són com un gra d'arròs que un ocell fred
no es menja. Jo passo,
els miro i em desfaig
i escric, com una llarga lletra morta

damunt de la saó, que es veu la terra
i veig
que no he fet res, que la processó inútil
continua passant
sense que les esquerdes de les cases,
dels tàlems, es guareixin.
I amb aquest mal que la vida m'arrela,
les mans ferides
per les cordes estranyes que m'escapen,
m'aixeco, crido, m'enfolleixo
i vaig i vinc
i bec concerts i rosego cinemes,
escolto valsos de vi nou i d'aigua
antiga
i m'esquinço per dins.
No em sé morir
ni dormir amb el somriure
beat dels que es desperten desentesos
de tot,
i veig l'escorça i fins la saba caure,
les branques esberlades
pel llamp
d'una tristesa amb sexe.
I voldria plorar
però no ho faig. I no ho faré.
Parlaré dels herois que no conec
que amb un paper de vidre el temps esborra
però que abans, esberlen, d'una
nuesa sense límits, cada
matí del món.
D'aquells que aixequen
el pes dels parallamps,
el pes
que ningú sap, dels paradesencisos.

I amb el vaivé del bleix,
fràgils,
se'ns han trencat les ungles.
I no ho sabem. Encara volem créixer.
Ens puja el cor amunt
arran de sol
com una carbassera.
No saludem els gossos
endormiscats i plans davant les portes
amb clivelles. Els lleons, saludem,
al cel, davant la reixa que se'ns obre.
Per mesurar-ho tot,
inventem continents i quilòmetres,
el clar i obscur dels còndors
en el vol, els tentacles dels pops
i la distància
d'una agulla de cap a la punxada.
Un avió se'ns menja el blau sempre perdut
on ha quedat deserta la gran capsa
dels xàfecs. La destrat, hauríem de provar
i estavellar les portes i les xarxes,
la marxa enrere
que no hem sentit ni hem vist
escoltant el llagot
que ens porta l'ombra.
Val més sortir de mare, de quaresma
de mars, no escutar més les màrfegues
que ens han anat cremant
la pell, en lloc del sol.
Fer-nos estelles vol, si pot,
i no podrà,
la munió de les llagastes.
Val més rosegat cranis
sense deixar-se rosegat.
Val més perdre els queixals. Millor no perdre'ls.
Els privilegis
del temps, ja els fan a miques.
Val més endreçar el dia a cops d'unglot
que deixar envernissar-nos

amb el groc, les parpelles.
Val molt més, ben donat, un cop d'ullal
que un llarg badall estúpid.

És el temps de les dents
i el temps
també es neteja a mossegades.

I el sí.
I el no.
I tot a la vegada.
Amb la tendresa del pa dolç més dolç,
la duresa del sílex, la dinamita
més amarga. Amb l'aspror
dels camins mai explotats, que hem de fer
sols,
la càlida subtilitat
d'un vol de plomes. Amb l'absència
de l'apaivagament, l'aigua beneïta.
Sento la vida com un llibre estult
on em lliga i deslliga
cada pàgina.
No em sé oberta ni closa,
porta
que el pes d'un corrent indomtat
de sentiments fa batre.
Soc un tauló cremat, cremat per dintre.
La pèndola
del cor que tot ho allunya, i tot
ho apropa,
m'estira amb garfis
cada dia un tros,
un tros més llarg
de vida
per dibuixar-hi
clarors, formes i el vent
que ha de desfer-les,
llunes de formigueig
i sempre
un vell-nou amor tendre. Fent ziga-zagues
i aquell núvol de sorra que s'aixeca
dins l'aigua
i dins l'aigua es desfà,
la meua sang
avança.
Avança pet tots els sentiments
del meu cos sense arestes,
per un si és no és,
per aquell riure intern que us fa viu

i us transforma
i, gronxant-vos, us fa
sonata gronxadissa,
frisança,
d'un cel únic, enderiat de foc
a l'hora del crepuscle.

Voldria
encara ser lingot, medusa,
estrella sense puntes
i qui sap
si ho seré.
I voldria ser font.
Potser només soc núvol.
Potser només soc aigua.

I més:
cremem-nos, fem-nos claror,
batall cridant d'aurores.
Refusem la campana sense veu
que ens deixa muts
i sense joc
al cercle de les golfes.
Refusem
els ulls opacs, els precipicis,
l'entelament subtil
del mirall aturat on tot es buida
darrere del somriure
de gos que es desconjunta.
Oberts,
tanquem-nos, si pel cel que s'embruta
hem de tacar-nos
amb el grinyol
de quatre rates tremoloses.
No ens adormim,
les fulles se'ns esveren.
L'aire que ens escorcolla
no ens cridarà de nou
si se'ns escapa l'hora. No siguem més
la lluna que s'apaga, que cap vent
ja no fa que es pentini.
No deixem que la son ens desdibuixi,
ressecs,
el destí
-ombra- ni peix ni carn,
cosits d'espines bordes.
Avui, encara els ponts resten presents
intactes per passar
i fins segurs
els colors que s'hi aturen. Esmolant
pensaments, passem-hi les quimeres.
Obrim els llibres plens i els buits
i els cinc dits fent la tria. Amb corcs
damunt del front, el salt, qui podrà fer-lo.
Correm.

Demà ja és.
Tots els caps de cartró ens hauran de caure
marcats per cremalls d'os
mullats
per un xàfec bullent de geodes.

Anem.
Qui sap el foc del cos on se'ns va perdre.
Ja xiula el temps que passa
dins d'un vagó de púrpura.
No sentiu els rails
de la pell que hem salvat
com s'estremeixen?

I quan darrere el temps
se'ns obre el record
dins del llibre antic
que ens llegeix el cor
no sabem si anem
no sabem si anem
ni si hem de tornar
quan darrere els mots
no sabem què hi ha.

I quan darrere els mots
vivim de punyals
se'ns giren els peus
i ens tornem de sal
no sabem si anem
no sabem si anem
ni si hem de tornar
quan darrere el vent
no sabem què hi ha.

I quan darrere el vent
nafraga el demà
quan darrere el front
tot és huracà
no sabem si anem
no sabem si anem
ni si hem de tornar
quan darrere el llamp
no sabem què hi ha.

I quan darrere el llamp
el roc d'una mà
ens calma la pell
del cel tatuat
no sabem si anem
no sabem si anem
ni si hem de tornar
quan darrere el fum
no sabem què hi ha.

I quan darrere el fum
hi ha l'alba d'un far
i un xiscle d'amor
i el foc que ens refà
no sabem si anem
no sabem si anem
ni si hem de tornar
quan darrere el temps
no sabem què hi ha.

Temps fràgil

Selecció de poemes de diversos autors

Goethe patina sobre l'Ilm, a Weimar

L'aigua s'ha fet camí de petja dura,
escenari d'actors i ballarins
on tothom allibera la natura
amb la nua disfressa d'uns patins.
Admirem qui esculpeix una figura
que es serva menys que el dring d'uns esquellins,
i planyem el qui cau en greu postura
i no amaguem el riure gaire endins.
Fulgurar i caure- en terra, en mar o en gel-
és el destí infrangible dels mortals,
de l'aprenent més tímid al mes fort.
Separats de l'abisme per un tel,
escometem l'instant com immortals,
per la vida lliscant damunt la mort.

Miquel Desclot

Pregària prenatal

Encara no soc nat; Oh, escolteu-me,
no permeteu que el ratpenat xuclador o la rata o l'ermíni o el vampir
de peu de pinya se m'acostin.
Encara no soc nat; consoleu-me.
Temo que la raça humana m'empresoni entre altes parets,
que m'enverini amb drogues fortes, que m'enganyi amb hàbils mentides,
que em torturi amb negres aparells, que em torturi amb banys de sang.
Encara no soc nat; procureu-me
aigua que em bressi, gespa que creixi per a mi, arbres que em parlin,
un cel que em canti, ocells i una llum blanca
darrere el cervell perquè em guii.
Encara no soc nat; perdoneu-me
els pecats que el món farà de mi, les meves paraules
quan parlin per mi, els meus pensaments quan em pensin,
la meva traïció engendrada per traïdors darrere meu,
la meva vida quan matin amb les meves mans,
la meva mort quan em visquin.
Encara no soc nat; feu-me assajar
els papers que em caldrà representar, les frases que hauré de dir
quan els vells em reptin, els buròcrates m'amenacin, les muntanyes
em mirin cellajuntes, quan els amants es riguin de mi, quan les onades
blanques em cridin a follia i els deserts em cridin
a la perdició, i el mendicant refusi
la meva almoïna i els meus fills em maleeixin.
Encara no soc nat; oh, escolteu-me!
No permeteu que se m'atansi l'home que és una bèstia o que es pensa
que és Déu.
Encara no soc nat; oh, doneu-me
la força contra aquells que voldrien glaçar la meva
humanitat, convertir-me en un autòmat letal,
fer-me una dent de la roda d'una màquina, una cosa
amb una cara, una cosa, i contra tots
els qui voldrien dissipar la meva integritat,
empènyer-me com un angelet d'ací
d'allà, o d'ací d'allà
com aigua en el buit
de les mans voldrien vessar-me.

No els permeteu que em converteixin en pedra, no els deixeu que
m'escampin.
Si no, mateu-me.

Louis MacNiece (traducció de Manuel de Pedrolo)

Soc home sol

He menjat amb delit els dàtils de Palmira,
les panses de Corint, el be rostit de Pasqua,
galls fets entre rajoles dels hindús,
l'oca de Tebes.

He begut moltes grapes,
schnaps i filtres, herbes de poc seny,
m'he embriagat amb vins de Falern o de Quios.
Però tot res, sols queda la fiblada
de la pua clavada
molt endins de la carn.

Soc home sol.

No sé d'on vinc, per què m'afanyo,
no crec en opis ni licors.
No sé què soc ni per què m'ho pregunto.

Segrego a vegades poesia,
o bé, de tant en tant, m'agrada,
posant els ulls en blanc, polsar les tecles
del meu rònc piano,
traint-me els tèrbols suc de moltes nafres
amb la xeringa neta de l'oblit.
Però tot res, sols queda la fiblada
de la pua clavada
molt endins de la carn.

Soc home sol.

Joan Vinyoli

Una felicitat petita

M'espera com un semàfor al carrer
o com una felicitat petita.
Hi és –plena, verda, confiada–
i no hi és. —Atura't, felicitat,
no se t'acabés el sucre.
Li compro el pa, li faig cafè,
sosté entre els dits d'una mà tots els dies
de l'espera. I, en l'altra, el son breu
que no ens duu perdurança ni infinit
sinó moments acabats per sempre.
—Atura't, espera –em dic–,
tornarà a ser verd el semàfor,
i verd l'home que camina al meu costat
amb una felicitat petita.

Francesc Parcerisas

Després de tot

Després de tot encara queda espai
per repensar la vida i convertir-la
en un àmbit molt més silenciós,
a l'abric dels inhòspits desgavells
i les inevitables maltempsades.
Perquè el secret és que no hi ha secret
i els ritmes i les pauses són la cara
potser oculta del temps que no hem viscut
mentre fèiem projectes i ens jugàvem
el passat i el futur en inefables
futilitats amb posat circumspecte.

I ara què ens queda fora del recel
i les mancances? Què compartirem
amb la gent que estimem i que ens estima?
La fosca complaença dels secrets
o la riquesa absurda del misteri?
Res d'això i tot això, perquè el subtil
mirall discret que ens encén la mirada
és el no-res que sempre descobrim
sense voler, tossuts i agosarats,
després de tot, després de cada cosa.

Miquel Martí i Pol

Una llengua

Una llengua no sap res
del bé i del mal.
Això és cosa nostra.
Una llengua és com una ombra.
Si aixeques un puny,
ella també l'aixecarà;
Si fuges, ella també
fugirà darrere teu.
La llengua no sap res
de la veritat i la mentida.
Això és cosa nostra.
Una llengua no aixeca parets,
les pinta de colors.
La llengua no mata ningú,
ens uneix.
Però, això sí, una llengua,
una llengua es pot morir.

Kirmen Uribe (traducció de Jon Elordi i Laia Noguera)

Explícita

Una nota de comiat a la parella

Estimat ex meu (doncs sí, caldrà que t'acostumis a aquest prefix),
Extremadament romàntic va ser el nostreencontre,
Excepcional el nostre primer cap de setmana,
Excitants van ser les nostres primeres nits,
Exuberants els nostres primers moments,
Extenuant tot el que va venir després.
Excessiva la teva possessivitat,
Excedent la teva gelosia,
Exasperants les teves petites dèries,
Excèntrica la teva actitud amb els meus amics,
Exagerades les teves diverses esbroncades,
Exigua la teva obertura de ment,
Exorbitants les teves enveges,
Extremista la teva manera de pensar.
Exangüe m'he trobat doncs.
És a dir x bones raons per extirpar-te de la meva vida
i triar existir en comptes d'expirar.

Cécile Slanka (Traducció d'Anna Torcal i Salvador Company)

Manilles. Un poema de carrer

Li han posat manilles perquè no hi ha amor al món.
Ha robat un aspensor
perquè vingués la policia i el busqués
a sota el llit i li ensenyés
què és robar un aspensor
quan no tens ni un pam d'herba per regar.
Tampoc no té pare, i la seva mare és una línia a la llibreta
de l'assistenta social.

Quines cames més blanques que tenia l'assistenta social,
com el formatge descremat que servien cada matí a l'internat,
i quan ella li va dir que havia dibuixat molt bé aquell corb
aquell mateix dia va anar a veure un armeni de la ciutat vella
perquè li tatués aquell dibuix al muscle, com si el braç
fos la paret d'una caverna prehistòrica.
Que maques que van quedar les ales
i els ulls
i el gest del cap mirant al cel
que era el sostre de la cel·la.

Ronny Someck (traducció de Manuel Forcano)

Fragilitat

I què hem fet
tret de néixer? Els actes
es mouen sols, l'endemà va venint.
Tenim a les mans, ben subjectes,
els rellotges dels déus mentiders.

On és l'hora solar? Les cases se'ns omplen
sense voler: no hem fet pas l'amor per engrandir la cuina.
De nit, els fantasmes
inexistents assagen la comèdia
de l'expiació, i els morts, tots els morts,
s'obliden de nosaltres.

Quin bé més gran no haver de dir: pareu!
I que ens curullin el plat i la garrafa.
I que ens despullin i ens fiquin al llit.
I que per portes i finestres balderes
entrin els lladres.

Màrius Sampere

El destí final
és quedar sols
abandonats en via morta
fusta gronxada per les ones
la sang glevada sola
sols com l'escenari sol
on l'actriu declama sola
quedar sols
fins al final
els nexes entorpits
estrella que s'esbalça
columna de fum en llunyania
dies que es queden sols
sense nosaltres
només escrits en l'aigua que brolla constantment
que es perd en la fossa oceànica
aigua amarganta sola i fràgil
solitari i final el deler
intransferible com el sospir
que és aire i torna a l'aire
si aprendre és recordar
recordem la solitud primera
la solitud immaculada
destí final de tot destí
que es guanya el cel
a cops d'aixada.

Josefa Contijoch

Solitud

Ni en la solitud, no creguis mai
que estàs sol del tot: t'acompanyen,
com ombres pressentides, mots, imatges,
records; potser un tendre somrí.

Però és també llavors quan t'adones
que se't va desfent la vida als dits
(car viure pot fer tant de mal!...),
I truques a una porta, i a una altra
i a una altra, i totes són closes
per a tu, llevat la de la mort.

Antoni Clapés

Un poema més presentable

Se'n riuen les agulles del rellotge:
cada vegada que penses en cordes
o en ganivets, allargues una mica
el temps de vida dels teus enemics.

Burla, doncs, el dictat de les agulles:
pensa en un pi, potser en una muntanya,
i multiplica així els dies d'aquells
que han tingut el coratge d'estimar-te.

Pensa en el mar, que sempre torna i torna.
Pensa en els tords, que migren cap al fred.

Sebastià Alzamora

Direm

No apel·lem a la sort sinó al coratge
de guanyar-nos el dret de tenir sort.
La sort d'estar ben vius i obrir les ales
del verb i dir les coses pel seu nom.

Dir-ho també si el vent ens ve de cara,
si ens amenacen amb lleis i barrots,
si ens sobrevola l'ombra d'una espasa,
si voldrien apagar-nos el so.
Per tots els altaveus i sense pausa,
direm els versos que ens reclamí el cos,
direm els mots que diuen l'estimar-se,
direm la llum que puja del subsòl.
Direm l'orgull bàrbar de ser nosaltres,
direm que a poc a poc ens anem fent forts,
direm que cap paret serà prou alta
si una abraçada amiga ens porta a port.
Direm que anem omplint carros i barques,
que no ens espanten gens ni llamps ni trons,
i el més bonic de quan siguem a plaça
serà venir donant la mà a tothom.

Roc Casagran

Cant espiritual

No crec en tu, Senyor, però tinc tanta necessitat de creure en tu,
que sovint parlo i t'imploro com si existissis.

Tinc tanta necessitat de tu, Senyor, i que siguis, que arribo a creure en tu
i penso creure en tu quan no crec en ningú.

Però després em desperto, o em sembla que em desperto,
i m'avergonyeixo de la meva feblesa i et detesto. I parlo contra tu
que no ets ningú. I parlo mal de tu com si fossis algú.

¿Quan, Senyor, estic despert, i quan soc adormit?
¿Quan estic més despert i quan més adormit?
¿No serà tot un son i, despert i adormit, somni la vida?
¿Despertaré algun dia d'aquest doble son i viuré, lluny d'aquí,
la veritable vida, on la vetlla i el son siguin mentida?

No crec en tu, Senyor, però si ets, no puc donar-te el millor de mi si no
és així:
sinó dient-te que no crec en tu. Quina forma d'amor més estranya i
més dura!
Quin mal em fa no poder-te dir: crec.

No crec en tu, Senyor, però si ets, treu-me d'aquest engany d'una vegada;
fes-me veure ben bé la teva cara! No em vulguis mal pel meu amor mesquí.
Fes que sens fi, i sense paraules, tot el meu ésser pugui dir-te: Ets.

Josep Palau i Fabre

Hi ha hagut una mort a la casa del davant

Hi ha hagut una mort a la casa del davant,
no fa gaire, de fet avui.
Ho sé per l'aspecte que sempre
tenen aquestes cases, ombriu.

Els veïns xiuxiuegen mentre entren
i surten, el metge se'n va,
una finestra s'obre com una tavella,
mecànicament, amb brusquedat.

Algú treu un matalàs a fora,
els nens hi van corrents.
Es demanen si ell va mori-hi;
jo, de petita, ho solia fer.

El capellà hi entra tot rígid,
com si la casa li pertanyés
i ell fos amo de tots els que ara es planyen
i de les criatures, a més.

I després la modista de barrets i l'home
de l'ofici espantós,
a prendre les mesures de la casa:
aviat hi haurà aquella fosca processó
de borles i de carruatges.

És fàcil com un senyal
la intuïció de les notícies
en una senzilla ciutat comarcal.

Emily Dickinson (traducció de Marcel Riera)

De seguida t'oblidaré, estimat...

De seguida t'oblidaré, estimat,
o sigui que ja cal que aprofitis el teu dia petit,
el teu petit mes i de l'any la petita meitat,
abans no t'oblidi, o em mori, o hagi fugit
i hàgim acabat per sempre; de mica en mica
t'oblidaré, tal com et vaig dir, però si ara
em supliquessis amb la mentida més bonica,
jo em declararia amb la promesa més clara.
Certament voldria que l'amor durés i durés,
que els juraments no fossin tan fràgils com són,
però les coses van així i la naturalesa, a més,
s'esforça a no donar-nos treva ni un segon...
Si trobem o no allò que anem buscant
és inútil, biològicament parlant.

Edna St. Vicent Millay (traducció de Marcel Riera)

Cançó

De records, només en té l'instant present.
Allò que va ser de veritat, no se sap.
Els morts s'intercanvien tota l'estona
els noms, els números, un, dos, tres...
Existeix només allò que serà,
només els esdeveniments no esdevinguts,
que pengen de la branca d'un arbre
no nascut, espectre a mitges...
Existeix només el meu cos rígid,
el darrer, de vell, de pedra.
La meva tristesa sent els gossos no nascuts
com borden als homes no nascuts.
Oh, només ells seran de veritat!
Nosaltres, els habitants d'aquest segon
som un somni de nit, esvelt,
amb mil peus corrent pel món.

Nichita Stănescu (traducció de Lilica Voicu-Brey i Xavier Montoliu)

Tengo vergüenza de vivir,
y miedo de verme desnudo
ya menos que un hombre y menos que yo
que soy sólo el recuerdo de mí
cuando en la memoria mis recuerdos
lloran, y tiembla la memoria
y oscura la vida
acaso me recuerde, y tiemble de mí el recuerdo
de que fui hombre, y vida
a la orilla del recuerdo, del recuerdo
de que alguna vez hombre fui, y no espanto
de mañana vivir otra vez
de estar ya frente a mí, único prójimo

que cercena mi mano, y me sumerge
en una botella de agua azul
y díganlo a los hombres, la vida
está hecha sólo de alcohol, y el poema
es sólo un esputo
esputo sobre el pontífice
del que ríe la vida, y los recuerdos.

Leopoldo María Panero

Fragilitat

De la llàgrima on viu la teva absència
la intimitat del vent del nord s'endú
un record cap al mar i, amb violència,
bolca taules del bar sense ningú.

Queda l'angoixa com una presència:
set anys als llocs de sempre, sense tu
t'han anat convertint en una èpica
d'un personatge sol, un dolor pur.

Un dolor pur amb el qual, somrient,
un dia acabaré morint de pena.
Molt de temps vaig tractar d'imaginar

que només eres lluny. Torno a provar.
Mentre prenc un cafè, poleixo el somni
com fa el vent amb l'enorme blau del mar.

Joan Margarit

ORGANITZA I COORDINA:

Ajuntament
de Manresa

tocats
de Lletra

ÒMNIUM
LLENGUA CULTURA PAÍS
BAGES- MOIANÈS

AMB EL SUPORT DE:

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

L Institució
de les Lletres
Catalanes

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis

CELEBREM L'ANY:

100
Felicitat
Fuster